בשותפין עסקינן דבהעמדה כדי לא קפדי. תימה דלמר הכא דהיכא דקפדי קני והאמר לעיל (דף מב:) דשותפין אין מחזיקין זה על זה דפעמים מניח האחד להשתמש לחברו ג' שנים ואח"כ ישתמש הוא י"ל הא דמחיה נפלגא והא דמחיה לכולא להאי גיסא לו להאי גיסא כדאמר לעיל ועוד גראה דיש לחלק בין שדה לחצר דהכא מיירי שבתים אלו פתוחין לחצר זה דכיון שהוא יולא ונכנס דרך חצר זה היכא דקפדי אין מניח לו לעשות לו לאו דזבנה מיניה: **אסור** ליכנס בחצר. בגמ' מוקי לה בין בחצר שיש בה דין חלוקה בין אין בה ואע"ג דבאין בה דין חלוקה אין יכול למחות בו מליכנס בחצר מ"מ יכול לאסור עליו מידי דהוה המשכיר בית לחברו שיכול המשכיר להקדישו כדאמר בפ' האומר משקלי עלי (ערכין דף כא. ושם) אע"פ שאין יכול למחות בידו של שוכר מליכנס בו ומיהו היינו גופא תימה דמ"ש מבעל חוב דאם הקדיש שדהו דאתי בעל חוב ושקיל (שם כג:) (ג) אלא משום דרבי אלבו אלא יאמרו הקדש יולא לאוזלין בלא פדיון מוסיף דיבר וי"ל דשאני בע"ח שגוף הקרקע יולא מתחת יד מקדיש אבל הכא אין גוף הקרקע יולא מתחת יד מכיכר לעולם: **רבינא** אמר לעולם לא קפדי. משמע הכא (ג) דכולי עלמא קפדי איכא אדריסת הרגל דאמר' רבינא לא קאמר אלא בשותפין ותימה דתנן בפ"ק דמגילה (דף ח. ושם ל"ה דריסת) אין בין המודר הנאה מחבירו למודר הימנו מאכל אלא דריסת הרגל וכליס שאין עושין בהן אוכל נפש ופרוך בגמ' דריסת הרגל הא לא קפדי ומפרש ר"ת דהתם משמע ליה לגמרא דמתני' מיירי בבקעה דלא קפדי דאי בחצר דקפדי אפילו מודר הימנו מאכל אסור דכיון דקפדי א"כ כיולא בו משכירים ותנן בפרק אין בין המודר (נדרים דף נג.) דכיולא בו משכירים אסור אפילו כלים שאין עושין בהן אוכל נפש ואכרך ולהכי פריך כיון דעל כרחך מיירי בדריסת הרגל בבקעה דלא קפדי אם כן אפילו מודר הימנו הנהמי אסור והוא הדין דהוי מני למיפרך כלים הא לא קפדי ו) : מלין

והא דקתני אסורין-רבי אליעזר היא. דמתמר בנדרים עפי דאפילו דבר שאינו הנאה כל כך אסר: **אפילו ויתור אסור.** כגון בעה"ב שמודר הנאה מחבריו ושלח לו בעל הבית פרוטה לחבריו לקנות ממנו מאה אגוזים בפרוטה והוסיף לו חבריו אחת יחזיר לו שאינו אסור לבעל הבית באותו ויתור שהוסיף לו חבריו לקנות ממנו אגוזים אלא אם כן מחל לו בעל הבית בשביל המקח הוא מוסיף לזה על המחבון הקונה לפרוטה שאילו לא היה לוקח ממנו בדמים לא היה נותן לו חבריו כלום: **בכל שותפין מעכבין בו'.** בכל תשמישין הקבועין בחצר דומיא דהעמדה בהמות חצר וכיוצא שמעמידין אחר החצר יכולין לעכב אם האחד רוצה לעשות לבדו וחבריו אין רוצים לעשות כן: **חוץ מן הכביסה.** שחקנו לו חכמים שיעשה בחצר בעל כרחן של שותפין חבריו: **נפי שאין דרכן בו' להתבזות.** שבריכות לעמוד אם יחיפות נגלעת אוך לעמוד בנהר: **שאין מסתכל.** כשהוא הולך על שפת הנהר: **פיבי דמי.** דמשתבח היה קרא אם טולס עיניו דמשמע שאם לא יעלים עיניו לא ליתיה ולא רשע: **אי דליכא דרכא אחרינא.** וחזיל בהך: **רשע הוא.** ולקח על פי שעולם עיניו שלא היה לו לקרב אלא להרחיק מן העבירה דקיימא לן חולין (דף מד:) הרחק מן הכיעור: **אנוס הוא.** אם מסתכל דרך הליכתו ואונס רחמנא פטריה ולמה מזקיקו הכתוב להעלים עיניו דמדמשתבח היה קרא שמעיון לדריך לעלוס עיניו: **נמינם נפשיה.** להעות עיניו לגד אחר והיינו דמשתבח היה קרא דאי יעלים עיניו לא ליתיה ולא רשע: **אי כפשיה חסיד הוא:** כשלא מיניס ר' יוחנן מרבי בנאה. שמעתין דרבי בנאה קשיא וחזיל אגב גרדא דהך דלעיל: **כל שאין בשרו נראה מתחתיו.** שיהא אדוק עד פיסת רגלו שלא יראה בשרו אלא כל כולו: **שאין נראה כו'.** וכל שכן דאי קאי עד להדי חלוק דאיכא לגיעות עפי: **שני שליטי גדיל ושליש גלאי.** שני שליטי גדיל הם מכוסה במפה מגד החולכין לקנות את פיהן לאתה עליה את הפה ושליש החיצון מגולה להיות עליו קערות וכוסות שלא יגלכלו המפה ויתבזו החולכין ואים המפרשי שלש גלאי באמצע שני שליטי גדיל דהיינו מפה מבחון ומבפנים כל סביב השלחן ואמצעיתו מגולה, גדיל קרי המפה על שם שמרוגה ולשון לח הוא: **ומצעתו.** של שלחן שהיו רגילין לעשות בשפתו לחלוטו בו; היה מבחון ולא מבפנים מגד החולכין וכדמפרש וחזיל: **מבפנים.** בגד הסמוך לו: **היכא דליכא יונקא.** שיושב אצל אביו לאכול כדי שיהא השלחן כולו מכוסה: **ולא ליכא יונקא.** יעשה מבפנים ולא יעשה מבחון: **הא דליכא שמעא.** יעשה מבפנים ולא יעשה מבחון שיכולין להזהר מן הטבעת יותר מן הסמוך שהוא אוכל והן יושבין: **הא כיממא.** יהיה מבחון שיוכל הסמוך להזהר ולא מבפנים דמזיק לאוכלין שלא להם המקום: למדורה

והא כאחר דשותפין עסקינן. שאחד מן השותפין עלמו העמיד בהמותיו והעור ואשפה שלו כאחר ג' שנים ולא מיחו בו ושתם אחר לכניסה ויציאה הוא ולא להעמיד שם בהמותיו ומפליו זמן מרובה והלכך בהעמדת בהמותיו גרידא בלא בנין לא הויא חזקה דבהעמדה כדי לא קפדי שותפין זה על זה עד שעה שיצטרכו לאותו מקום(ה) כשילכו יקפידו ויסלק זה חפליו דאין לו חזקה בשתיקתן: **לממילא קפדי.** ומדשתקו ולא מיחו ודאי ברשותן עשה והויא חזקה: **אסורין ליכנס לאחר.** שכל זמן שלא חלקו אם האחר נכנס כל אחד בחלק חבירו וקס ליה בלא יחל דברו שהרי נהנה מחבירו שעומד בחלרו דבהעמדה דאם איתא קפדי לאם איתא דלא קפדי מותר לעמוד בחצר חבירו אע"פ שמודר ממנו הנאה דכיון דלא קפיד אם האחר לכל בני האחר לעמוד בו, ולגבי עמידה אין לו חלק בו: **הכא נרחבה כו'.** מתני' ברחבה שאחורי הבתים דאיתו מקפיד כל כך אבל בחצר שלפני הבתים ערוך שיהא מקום פנוי לביאה ויציאה והלכך קפדי בהעמדה כדי: **מידי ומידי.** מתני' הכא ודנדרים: **ליכא דקפיד.** בהעמדה כדי: **בני ממונא.** לענין חזקה: **לקולא.** יש לו ליל להקל ולומר שאין השותפין מקפידין זה על זה ומותר להעמיד זה בהמותיו בחצר כל זמן שאין חבירו מעכב עליו וחייבו קולא שאנו מתירין לזה שמחמת להעמיד שם בהמותיו אף על פי שלא נטל רשות מחבירו ובדוכתא אחרינא (ב"מ דף מא:) אמרינן דשואל שלא מדעת גזלן הוי והכא בלא דעת יכול להכניס בהמותיו והלכך לא הוי חזקה דהא לא קפדי ומאיזה טעם נאמר כך משום דא"ל שותף לחבריה המחזיק 'אל תמנע מהיכך דלא קפדי אם אתה רוצה לעשות לבדו וחבריו אין רוצים לעשות כן: **מקום הכביסה.** שמחמת כביסה אם אתה יחיר לו לקרב אלא להרחיק מן העבירה דקיימא לן מוקין (דף מד:) הרחק מן הכיעור: **אנוס הוא.** אם מסתכל דרך הליכתו ואונס רחמנא פטריה ולמה מזקיקו הכתוב להעלים עיניו דמדמשתבח היה קרא שמעיון לדריך לעלוס עיניו: **נמינם נפשיה.** להעות עיניו לגד אחר והיינו דמשתבח היה קרא דאי יעלים עיניו לא ליתיה ולא רשע: **אי כפשיה חסיד הוא:** **כגון שמעתין דרבי בנאה קשיא** וחזיל אגב גרדא דהך דלעיל: **כל שאין בשרו נראה מתחתיו.** שיהא אדוק עד פיסת רגלו שלא יראה בשרו אלא כל כולו: **שאין נראה כו'.** וכל שכן דאי קאי עד להדי חלוק דאיכא לגיעות עפי: **שני שליטי גדיל ושליש גלאי.** שני שליטי גדיל הם מכוסה במפה מגד החולכין לקנות את פיהן לאתה עליה את הפה ושליש החיצון מגולה להיות עליו קערות וכוסות שלא יגלכלו המפה ויתבזו החולכין ואים המפרשי שלש גלאי באמצע שני שליטי גדיל דהיינו מפה מבחון ומבפנים כל סביב השלחן ואמצעיתו מגולה, גדיל קרי המפה על שם שמרוגה ולשון לח הוא: **ומצעתו.** של שלחן שהיו רגילין לעשות בשפתו לחלוטו בו; היה מבחון ולא מבפנים מגד החולכין וכדמפרש וחזיל: **מבפנים.** בגד הסמוך לו: **היכא דליכא יונקא.** שיושב אצל אביו לאכול כדי שיהא השלחן כולו מכוסה: **ולא ליכא יונקא.** יעשה מבפנים ולא יעשה מבחון: **הא דליכא שמעא.** יעשה מבפנים ולא יעשה מבחון שיכולין להזהר מן הטבעת יותר מן הסמוך שהוא אוכל והן יושבין: **הא כיממא.** יהיה מבחון שיוכל הסמוך להזהר ולא מבפנים דמזיק לאוכלין שלא להם המקום: למדורה

הגהות הב"ח

(ה) רשב"ם ד"ה והכא וכו' עד שעה שיצטרכו לאותו מקום וכשיצטרכו יקפידו: (ב) תוס' ד"ה אסור וכו' הקדיש שדהו דאתי בע"מ ושקיל לא לאו משום דר' אלבו: (ג) ר"ה רבינא וכו' משמע הכא דלכולי עלמא:

עין משפט נר מצוה

רמב"ם א מיי' פ"ה מה"ג שכנים הל' ה סמג עשין סב טוש"ע מ"מ סי' קסא סעיף ה ושי' כמוך וכו"ש ומ"מ:

רמב"ם ב מיי' פ"ז מה"ג מדנים הל' ד סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סי' רכו סעיף ה ולאין הלכה כן וטוש"ע מ"מ סי' קס:

רמב"ם ד מיי' פכ"ח מה"ג איסורי ביאה הל' כא סמג לאוין קכ טוש"ע אה"ע סי' כא סעיף ה:

רמב"ם ה מיי' פ"ה מה"ג דשות הלכה ט:

רסה ו (מיי' שם הל' ג):

מבנך

רבינו גרשום

בחצר השותפין עסקינן. שמעמיד בה אחד מן השותפין בהשם או תנור וכירים ואמאי לא הויא חזקה משום דשותפין אהעמדה כדי גרידא לא קפדי כו' : אסורין ליכנס לחצר. דהיינו הנאה משום דקפדי אהדדי אלמא דאהעמדה כדי קפדי ואמאי לא קנה בשלא מיחה: אלא הכא. מתני' דקתני והיה מעמיד בהמתו בחצר ברחבה שאחורי הבתים מיירי דאהעמדה כדי לא קפדי: בני ממונא. לענין חזקה: לקולא. דאולינן בתר דלא קפיד ולא הוי חזקה: נבי איסורא. דגרר: לחומרא. דאסורין ליכנס: רבינא אמר לעולם בחצר [השותפין] אהעמדה לא קפדי. ואמאי שותפין שגדרו אסורין בהנאה: ר"א היא דאמר אפי' ויתור אסור. מה שמוסיף חבני לקנה אגוז אחד או תפוח א' אם הקונה מודר הנאה מחבריו אסור לאותו תוספת אע"פ שאינו נותנו לו אלא מחמת מכירה. ולר' אליעזר דמחייר ה) הכא הוא מחייר דאסור ליכנס ולא דברי הכל היא: בכל שותפין מעכבין זה לזה. שלא יעשה מלאכה בחצר שאין חבירו עושה: חוץ מן הכביסה. שאם האחר מכבס בבגדיו בחצר וא' אינו רוצה לכבס בה אינו יכול לכופו זה שלא יכבסו לו בחצר: לפי שאין דרכן של בנות ישראל להתבזות. על גבי הנהר לכבס שם: שמומרות על הכביסה. בנהר אפי' בכריות משום שמומרות יחיפות ומגלות זרועותיהן שלא יגרה בעצמו יצה"ר: אנוס הוא. אי מסתכל דרך הליכה: אפ"ה איבעי ליה לסיגם נפשי'. לכוף עצמו שלא יסתכל: כל שאין בשרו נראה מתחתיו. שיהא ארוך עד פיסת רגלו שלא יראה רגלו כשהוא הולך יחף: ושליח של תלמידי חכמים. מקפורן שלו שיהא רחב כל כך שלא יהא חלוקו נראה מתחתיו אלא שפה: שני שלישי גדיל. מכוסה במפה סדבר שהוא עשוי בגדיל ארוג מקום שפשים הלחם עליו: שליש גלאי. בלא מפה שעליו מניחין קערות וכוסות שלא ילכלכו המפה ויקלקל הסעודה: ומצעת. של שלחן שתולין אותו בו תהא קבועה מבחוץ שלא באותו צד שהוא יושב אלא מבחוץ מצד האחר: והחניא מבפנים. באותו צד שהוא סמוך לו: לא קשיא הא דאיכא יונקא. שיושב אצלו יחזיר השלחן שיהא המצעת מבחוץ שאם היה המצעת מבפנים בסמוך שהוא יושב הוה איכא למיחש שמא יחזיק המצעת בסבעת וינענע השלחן ויהפוך אותו ואי ליכא יונקא יהא מבפנים: אי איכא שמעא. שעומד לפני השלחן ומשמשו יחזיר המצעת מבפנים סמוך לו שלא יזיק לשמש לשעומד לצד האחר: הא ביממא. יכול להחזירו שיהא המצעת מבחוץ לפי שרואהו ויכול לשמור שלא יגע בו ה) נראה דל"ל ולר"א דמתמיר התם הוא מתמיר הכא דאסור ליכנס וכו'.

מסורת הש"ס

א) כ"ק נת: ביאה לנה מדרים מה: ב) מגילה ח. : ג) [כתובות עג: וש"נ]: ד) [מגילה ח. מדרים נכ: נג. מחנ]: ה) מכות כד. : ו) [וע"ע תוס' כ"ק נת: ד"ה זה]: